

der individueele ziektekansen, doch dan wordt het rekenwerk een waardeloos gedachtenspel.

Een andere verwickeling. JULIUS gaat uit van kansen; deze zijn echter niet bekend, doch frequenties. Niet het vraagstuk wat te zeggen valt omtrent de te verwachten frequentie bij gegeven kans moet worden opgelost, doch het omgekeerde vraagstuk, wat te zeggen valt over ziektekansen bij gegeven frequentie. Men geraakt op het terrein der waarschijnlijkheidsrekening a posteriori, hetgeen welbeschouwd slechts een verwickeling beteekent van het a priori-vraagstuk, doch een, die de uitspraak der methode nog meer vervaagt.

Ik wil eindigen met er op te wijzen, dat mijn betoog de veronderstelling van collega JULIUS in het geheel niet verwerpt, alleen, dat zijn bewijs niet voldoet; tevens, dat langs de door hem gevolgde weg het bewijs naar mijn overtuiging niet is te leveren. Een andere, ook wiskundige gedachtenlijn weerhoudt mij intusschen zijn zienswijze te aanvaarden. Wanneer men weet, dat een niet onbelangrijke frequentie van encephalitis zich heeft voorgedaan onder de oudere kinderen, en dat deze frequentie daalt met den leeftijd, dan wordt het mij wel heel moeilijk om aan te nemen, dat deze precies = 0 zou zijn, indien men daarbij weet, dat zich gevallen van encephalitis hebben voorgedaan binnen het critieke tijdperk. Het is echter juist deze zekerheid, die de huisarts verlangt voor het geven van het advies aan de moeder. Of de kans klein is of zeer klein, is voor hem van geen beteekenis.

Amsterdam, 4 September 1938.

L. LEOPOLD.

EEN GEVAL VAN CONVERSIE-HYSTERIE

In de clinische les van coll. VAN DER HOOP in het nummer van 17 Sept. komt onwillekeurig de vraag op, of de schrijver in dat geval niet een duidelijke analogie ziet in de verschijnselen bij het spiritisme. De uitdrukking „dubbellevens" (blz. 4496, regel 31 van boven) moet dan niet in den gebruikelijken zin worden opgevat, iets waartoe men onwillekeurig komt, vooral nadat de patiënte het „bekend" zou hebben. Onder een dubbel leven toch verstaat men een leven van de daad, zooals bij voorbeeld van een MATUSZKA (ik meen althans, dat dit zijn naam was), die als eerzaam dorpsonderwijzer te goeder naam en faam in zijn omgeving bekend stond, maar die 's nachts een poging tot opblazing van een spoorweg deed. Zoo zijn voorbeelden te over, vooral op sexueel gebied en in de wereld van de misdaad.

Wat hier beschreven wordt is echter eenerzijds een leven van de werkelijkheid, het andere leven is m.i. meer te beschouwen als een droomleven, een phantasielevens, waarin hallucinatoire of illusoire verschijnselen op den voorgrond treden. Mijn vraag is nu, en misschien wil coll. VAN DER HOOP daarop ook wel antwoorden: zijn de verschijnselen bij het spiritisme (spiritualisme?) ook niet daartoe terug te brengen? Ik krijg altijd zoo den indruk, dat ook hier de hysterie een buitengewoon groote beteekenis heeft en wanneer we dan de pijnverschijnselen bij verschillende media, die in „trance" verkeerd hebben, aan een nadere critiek onderwerpen, zien we toch buitengewoon veel overeenkomst met de verschijnselen bij de beschreven patiënte.

Santpoort, September 1938.

A. DE GROOT.

KINDERVERLAMMING

Er moet een einde komen aan de verwarrende en het vertrouwen ondermijnende „voorlichting" in de dagbladen.

Evenals destijds in de alastrim-periode wordt men weer dagelijks in de dagbladen vergast op een demonstratie van, zij het ook verklaarbare, onmacht en onkunde der officieele medische wetenschap. Naar aanleiding van het voorkomen van meer gevallen van poliomyelitis dan gewoonlijk in andere jaren leest men dagelijks artikelen en interviews van geneeskundige medewerkers en van allerlei werkelijke en vermeende autoriteiten. En gelijk bij een ziekte, van welker aard zoo weinig

bekend is, te verwachten was, loopen de opvattingen omtrent het een en ander nogal uiteen, ja, staan niet zelden diametraal tegenover elkaar en ieder vindt zijn zienswijze zóó overtuigend en belangrijk, dat hij die ook het publiek, dat in zijn geheel tot critiek niet in staat is, in courantenartikelen meent te moeten voorzetten.

Van alles wordt als aetiologisch moment genoemd: atmosferische toestanden, versch fruit, versche groenten, melk, drink- en badwater, steekvliegen, kouvatten, contact met onbekende virusdragers en naar gelang men het er al of niet mee eens is, wordt raad gegeven. Zoo kon men in dezelfde courant door twee verschillende „autoriteiten” twee diametraal tegenover elkaar staande voorschriften lezen.

Het kan niet anders dan dat een dergelijke chaos in de opvattingen van de medische wereld ondermijnend werkt op het vertrouwen in de medische wetenschap in het algemeen.

Onderling meeningsverschil over wetenschappelijke quaesties hooren niet in de dagbladen thuis, doch moeten in de vakbladen behandeld worden. Het leekenpubliek heeft recht op korte, zakelijke, doelbewuste verklaringen en raadgevingen. En deze liggen m.i. op den weg van de hoofdinspectie van de volksgezondheid en van niemand anders.

Alleen bij bijzondere plaatselijke omstandigheden ligt het op den weg van de plaatselijke, medische autoriteit, eventueel na overleg met bovengenoemde instantie. Maar deze zij dan ook werkelijk een autoriteit en men late geen verdere maatregelen nemen door personen, die geen verantwoordelijkheid dragen zooals o.a. in Haarlem is geschied bij het sluiten van een voorbereidende school.

Vóór alles moet er een vaste lijn gevolgd worden op gevaar af eens een keer verkeerd te gaan. Terugkeer naar den juisten weg is dan gemakkelijker dan als men verdwaalt in een warnet van kronkelpaden en zijwegen.

Daar er in deze tijden een volkomen redelooze angst heerscht onder een groot deel van het publiek, meende ik, dat het een belang van de eerste orde is, indien het bovenstaande onder de aandacht van de medici en vooral van de werkelijke autoriteiten werd gebracht.

Haarlem, 21 September 1938.

W. J. H. MASCHHAUPT.

JOODSCHE ARTSEN IN DUITSCHLAND.

In het nummer van 24 September deelt collega L. L. POSTHUMA mede, dat in Berlijn in 1933: 70—80 pCt. der artsen Joden waren. Dit getal zal in 1938 practisch tot nul procent worden verminderd. In 1933, dat zal ieder met mij eens zijn, „des Guten zuviel”, in 1938 van hetzelfde „zu, wenig”. Collega POSTHUMA zegt dat „de geschiedenis zal leeren, of de ontwerpers van 1938 de gerechte en verdiende kwijting zullen erlangen”.

Over de ontwerpers van 1933 behoeft, volgens deze redeneering, de geschiedenis ons niets meer te leeren! Laat ons hier niet verder op ingaan, want het is juist mijn bedoeling te vragen: in dit geneeskundige *Tijdschrift* géén politiek. Stel U voor, dat ook wij, R. K. artsen, eens begonnen over vervolging van ons Geloof en onze Geloofsgenooten in Duitschland, Rusland, Mexico, Spanje! In Frankrijk werden wij voor veertig jaren al vervolgd, maar gelukkig moet er geen woord ooit van in dit *Tijdschrift* bestaan hebben.

Wehl, 26 September 1938.

TH. A. BLOM.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ZWITSERLAND. — Huwelijk en vallende ziekte. Het gemeentebestuur van Zürich had zich verzet tegen het huwelijk van een lijder aan epilepsie. De geneeskundige raadsman had bij den jongen man bovendien secundaire dementie